

Klinika adiktologie

1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy

Manuál pro vytvoření závěrečných kvalifikačních prací

Závazné normy pro vypracování

Kolektiv autorů Kliniky adiktologie

Verze č. 2 (z června 2023)

Materiál úzce vychází z Opatření děkana č. 10/2010
ze dne 15. září 2010 ve znění pozdějších dodatků.

Praha 2023

Obsah

1 Úvod	2
2 Cíl manuálu	3
3 Závěrečná práce	3
4 Role a odpovědnosti	5
4.1 Student	5
4.2 Vedoucí práce	5
4.3 Vedoucí výuky (z pověření garanta oboru)	6
4.4 Garant oboru	6
4.5 Oponent	6
4.6 Konzultant	7
5 Postup a harmonogram	7
5.1 Výběr tématu	7
5.2 Zadání závěrečné práce	8
5.3 Odevzdání závěrečné práce	9
5.4 Obhajoba závěrečné práce	9
6 Typy prací	10
6.1 Bakalářské a magisterské	10
6.2 Teoretické, výzkumné a kasuistické	11
7 Struktura závěrečné práce	11
7.1 Povinná struktura všech typů prací	11
7.1.1	11
7.1.2 Povinné úvodní formální údaje	11
7.1.3 Úvod	12
7.1.4 Teoretická část	12
7.1.5 Praktická část	13
7.1.6 Diskuze	14
7.1.7 Závěry	14
7.1.8 Použitá literatura a citace	14
7.1.9 Přílohy	15
7.2 Teoretické práce	15
7.3 Výzkumné práce	16
7.4 Kasuistické práce	17
8 Formální náležitosti	18
8.1 Jazyk	18
8.2 Rozsah	18
8.3 Typografická úprava	19
8.4 Odevzdání	21
9 Etika	21
9.1. Etické aspekty závěrečné práce	21
9.2. Souhlas etické komise	22

10 Praktické tipy pro psaní	22
11 Použitá literatura	24
12 Přílohy	25
12.1 Hodnotící kritéria závěrečných prací	25
12.1.1 Teoretické a výzkumné práce	27
12.1.2 Kasuistické práce	29
12.2 Vzor úvodních stran závěrečné práce	32
12.3 Souhlas se zveřejněním závěrečné práce v ÚVI	36
12.4 Formulář Žádosti EKS	41

1 Úvod

Zákon o vysokých školách (č. 111/1998 Sb.) v § 45 a § 46 odst. 3 stanovuje, že vysokoškolské studium se řádně ukončuje státní závěrečnou zkouškou (SZZk), jejíž součástí je zpravidla obhajoba závěrečné (bakalářské nebo diplomové) práce. Bakalářská či diplomová práce představuje dokument, kterým student¹ vysokoškolského studia prokazuje svoji schopnost vědecké a odborné práce. Její zpracování a následná obhajoba jsou dokladem samostatnosti a odborné erudice absolventa.

Pro zpracování vědeckých prací, mezi které se vysokoškolské závěrečné práce všech úrovní studia řadí, obecně platí určitá pravidla, která se týkají jak obsahové, tak i formální stránky. Za nejdůležitější lze považovat obsah vědecké práce, nicméně ten nelze adekvátně zhodnotit, pokud není text i po stránce pravopisu, větné stavby, typografických pravidel, bibliografických citací či odborné terminologie bezchybný.

Tento manuál obsahuje základní pokyny, požadavky, podmínky a doporučení pro napsání závěrečné práce z hlediska současných právních a organizačních předpisů, stejně jako odborných a vědeckých kritérií i publikačních zvyklostí na 1. LF UK.

Tento manuál stanovuje závaznou normu pro vypracování kvalifikačních závěrečných prací pro studenty bakalářského a navazujícího magisterského studijního programu adiktologie na 1. LF UK.

---

¹ Pro zjednodušení a zpřehlednění textu zde i níže studentem rozumíme studenta bez ohledu na pohlaví, tedy studenta i studentku. Obdobně tak i u pojmů absolvent, pedagog, oponent apod.

2 Cíl manuálu

Hlavním cílem manuálu je pomoci studentům úspěšně připravit, zpracovat a obhájit závěrečnou práci a stanovit obecně závaznou normu pro zpracování těchto prací napříč studijními programy fakulty. Jako dílčí oblasti pomoci lze specifikovat tyto:

- orientovat se v přípravě závěrečné práce – co do jejího rozsahu, struktury a způsobu zpracování;
- rozhodování o volbě tématu práce;
- vytvoření struktury práce – od stanovení cíle, hypotézy či výzkumné otázky, přes zvolení vhodného postupu pro jejich splnění, testování či zodpovězení až po napsání práce;
- plánování dílčích kroků zpracování podkladů, tvorby dat a psaní práce;
- orientovat se v hodnotících kritériích, podle nichž bude závěrečná práce posuzována a hodnocena.

3 Závěrečná práce

Bakalářské studium je zakončeno bakalářskou prací, magisterské studium diplomovou prací. Závěrečná/kvalifikační práce (tedy bakalářská a diplomová práce) je odborný text zpracovaný na téma zvolené studentem, který je dokladem toho, že student porozuměl teoretickým poznatkům přednášeným v průběhu studia a že si osvojil odpovídající dovednosti, zejm. aplikovat teorii v praxi. Student ji zpracovává samostatně v průběhu posledního ročníku studia. Jelikož se jedná o odborný text, závěrečná práce by měla splňovat všechny následující základní charakteristiky odborného textu, tedy:

- má jasně a přesně formulovaný cíl, přehledně a srozumitelně definovaný problém;
- staví na aktuálních poznacích a metodách daného oboru, využívá co nejaktuálnější literaturu relevantní k danému problému a vhodně ji cituje;
- přináší nové² poznatky, prověřuje či reviduje poznatky z předchozích výzkumů, anebo stávající poznatky systematizuje, případně je uvádí do nových souvislostí, či vhodně demonstruje jejich aplikaci z metodologického či klinického hlediska;
- je přínosná z hlediska daného oboru či celospolečenského hlediska, přispívá k řešení praktického či teoretického problému;
- je přiměřeně sebekritická k vlastním závěrům a jejich interpretacím.

Závěrečné práce jsou veřejně přístupné, stejně jako samotná jejich obhajoba. Práce musí dodržet etická a zákonná pravidla jako je např. autorský zákon, závazné etické normy ve vztahu k pacientovi/účastníkovi výzkumu atd.

---

² Přinést „nové“ poznatky neznamená, že je nutné vyvinout novou teorii nebo přijít s něčím převratným a dosud nepublikovaným, spíše je třeba jen něco málo přidat k tomu, co je již v současnosti známo. Není možné pouze shromažďovat a slepě opakovat to, co již bylo řečeno někým jiným. „Nový“ přínos může být novým pohledem na současnou debatu, použití již ustavené teorie na novou oblast, vyjádření nesouhlasu s názory, pro které argumentuje jiný autor, nebo pokračování ve výzkumné linii, která již byla rozvinuta.

4 Role a odpovědnosti

4.1 Student

- se přihlásí k tématu, které pedagog-vedoucí práce vypsál v SIS, případně návrh vlastního tématu projedná se zvoleným vedoucím práce;
- vyhradí si na zpracování závěrečné práce dostatečné množství času, aby ji odevzdal ve stanoveném termínu;
- stanoví si jasný cíl pro zpracování závěrečné práce (hypotéza/výzkumná otázka) a navrhne postup, jak je ověřit/zodpovědět;
- vlastní písemně vypracované návrhy konzultuje ve vzájemně předem stanovených termínech s vedoucím závěrečné práce;
- monitoruje postup práce a každou případnou odchylku nebo zpoždění konzultuje s vedoucím závěrečné práce;
- pravidelně konzultuje s vedoucím závěrečné práce a informuje jej o postupu při zpracování práce;
- iniciuje konzultační setkání s vedoucím práce a dochází na ně;
- ukončí a předloží závěrečnou práci v termínu stanoveném děkanátem na příslušné pracoviště fakulty.

4.2 Vedoucí práce

- poskytne studentovi, jehož závěrečnou práci vede, podporu v rozsahu do 10 hod (ta může probíhat formou individuálních konzultací nebo písemných komentářů k písemným výstupům studenta);
- pomůže studentovi při přípravě struktury závěrečné práce zejména s ohledem na její odpovídající rozsah a zaměření a konzultuje s ním text zadání závěrečné práce;
- monitoruje pokrok studenta při zpracování závěrečné práce a v případě potřeby každou významnou odchylku nebo zpoždění konzultuje s vedoucím pro výuku;
- poskytuje studentovi včasnou zpětnou vazbu (v případě komentářů vyžádaných k předložené/zaslané části písemného textu nejpozději do 2 týdnů);
- má právo od vedení závěrečné práce odstoupit, pokud student nespolupracuje dle individuální dohody a povinností popsanych v tomto manuálu;
- navrhuje oponenta závěrečné práce;
- navrhuje, případně schvaluje studentem navrženého konzultanta;
- vypracuje hodnocení závěrečné práce, kde na závěr uvede i stupeň klasifikace: výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl;
- může se stát členem komise SZK.

4.3 Vedoucí výuky (z pověření garanta oboru)

- shromažďuje zadání závěrečných prací od studentů v termínu stanoveném harmonogramem akademického roku v souladu s Opatřením děkana č. 10/10 (viz <https://www.lf1.cuni.cz/studenti-statni-zkouska-a-promoce>) a dle pokynů garanta, který upravuje techniko-organizační stránku za daný studijní program;

- na požádání doporučí studentům vhodné vedoucí závěrečné práce podle jimi zvoleného tématu;
- na požádání doporučí, případně stanoví oponenta závěrečné práce;
- může své výše uvedené povinnosti a kompetence přenést na pověřenou osobu.

4.4 Garant oboru

- stanovuje, kdo může být vedoucím a oponentem závěrečných prací daného oboru;
- shromažďuje a vypisuje témata prací daného oboru prostřednictvím SIS³;
- schvaluje téma závěrečné práce navržené studentem a doporučené příslušným vedoucím závěrečné práce;
- řeší případné nesrovnalosti v posudcích prací;
- navrhuje postup v případě rozdílných hodnocení závěrečných prací (určení dalšího oponenta, mediace mezi hodnotiteli atd.);
- řeší případné nesrovnalosti mezi studenty a vedoucími prací, vedoucími prací a oponenty apod.
- může své výše uvedené povinnosti a kompetence přenést na pověřenou osobu.

4.5 Oponent

- vypracuje hodnocení závěrečné práce, kde na závěr uvede i stupeň klasifikace: výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl;
- musí být vysokoškolsky vzdělaný odborník v daném oboru s prokazatelnými zkušenostmi a erudicí;
- podle charakteru a tématu předložené práce může být oponentů i více;
- může se státem členem komise SZK.

4.6 Konzultant

- může konzultovat se studentem teoretickou i praktickou část práce po domluvě s vedoucím práce;
- má pouze poradní roli;
- jeho zapojení je nepovinné;
- může se státem členem komise SZK.

---

³ SIS – Studijní informační systém Univerzity Karlovy <https://is.cuni.cz/studium/index.php>

5 Postup a harmonogram

Výběr tématu, zadání, odevzdání a obhajoba závěrečných prací se řídí platnými předpisy⁴ a harmonogramem akademického roku.

5.1 Výběr tématu

Tematické okruhy pro zpracování závěrečné práce se odvíjejí od základního požadavku státních závěrečných zkoušek, jímž je prověřit základní orientaci studentů v oboru a jejich schopnosti aplikovat získané praktické i teoretické znalosti v praxi. Student píše závěrečnou práci v rámci své hlavní specializace resp. svého studijního programu. Téma práce si volí podle svých specifických zájmů, předchozích zkušeností nebo praxe, popř. podle zájmu pracoviště, se kterým spolupracuje nebo ve kterém bude pracovat. Rovněž tak o tématu rozhoduje vědecko-výzkumné zaměření fakulty nebo pracoviště, kde bude student práci pod vedením vedoucího realizovat.

Při výběru a zpracování tématu mohou pomoci specializované semináře vypsání v rámci studijních plánů jednotlivých oborů. V rámci studijních programů adiktologie se jedná o bakalářský proseminář (B01623, B02029) a diplomový proseminář (B02218, B02444).

Po konzultaci s vedoucím pro výuku je možno vypracovat závěrečnou práci i mimo fakultu, tj. vedoucím práce může být i externí pracovník (podmínkou však je pracovní-právní vztah s fakultou), ovšem za dodržení požadavků na jeho odbornou kvalifikaci (externí vedoucí podléhá schválení garantem oboru). Při výběru témat závěrečné práce má student dvě možnosti:

- a) vybere si z nabídky vypsání témat, nebo
- b) navrhne vlastní téma.

V prvním případě si student zvolí téma z nabídky témat vypsání garantem oboru prostřednictvím SIS. U každého tématu je určen vedoucí závěrečné práce. Přihlášení se k vypsání tématu prostřednictvím SIS ale neznamená automatické schválení tématu a následné zadání práce, i v tomto případě je povinností studenta s potenciálním vedoucím komunikovat a zjistit jeho kapacitu a ochotu vést studenta v konkrétním tématu a čase.

V druhém případě si musí na příslušném pracovišti či fakultě najít vyučujícího, který je ochoten jeho práci vést jako vedoucí závěrečné práce a s ním navržené téma konzultovat. Výběr vhodného vedoucího pro studentem navržené téma lze konzultovat v rámci předmětů bakalářský a diplomový proseminář nebo s vedoucím výuky. Předpokládá se, že vybraný pracovník fakulty má v závislosti na zvoleném tématu závěrečné práce k této činnosti patřičnou vysokoškolskou kvalifikaci a téma práce spadá do jeho odborného zaměření.

5.2 Zadání závěrečné práce

Zadání závěrečné práce probíhá elektronicky prostřednictvím SIS, a to ve třech krocích:

1. vypsání tématu garantem nebo pověřeným vedoucím,
2. přihlášení se k tématu studentem,

---

⁴ zejm. Opatřením děkana č. 10/2010 ze dne 15. září 2010 ve znění pozdějších dodatků

3. potvrzením přiřazení konkrétní práce studentovi garantem nebo pověřeným vedoucím.

Garant oboru (nebo jím pověřený vedoucí) vypisuje témata prací prostřednictvím SIS. Student může v případě souhlasu garanta sám navrhnout téma práce a může se též individuálně obrátit na vyučujícího, u kterého má zájem, aby vedl jeho práci. V případě, že se vedoucí práce se studentem dohodne, garant nové téma na návrh vedoucího práce vypíše v SIS. Přihlášení provede student elektronicky v SIS. Následně garant (nebo jím pověřený vedoucí) potvrdí v SIS přiřazení práce danému studentovi, od tohoto okamžiku je zadání práce studentovi závazné. Změna tématu práce je poté možná pouze na základě písemné žádosti studenta, kterou posuzuje proděkan fakulty.

Závazný termín zadání závěrečné práce, aby mohla být odevzdána a obhajována v daném akademickém roce, je stanoven harmonogramem akademického roku. Zpravidla se jedná o konec října, tedy 31. 10. Proto je studentům doporučeno nenechávat výběr tématu a komunikaci s potenciálním vedoucím až na samotný začátek zimního semestru v závěrečném ročníku studia, ale řešit to s dostatečným předstihem.

5.3 Odevzdání závěrečné práce

Závěrečnou práci odevzdá student nejpozději 30 dnů přede dnem konání obhajoby, pokud garant zejména vzhledem k době potřebné pro vyhotovení řádných oponentských posudků nestanoví jinak. V případě studijních programů adiktologie je termín odevzdání závěrečné práce garantem obvykle stanoven na den předcházející o šest týdnů prvnímu dni vypsaných termínů státní závěrečné zkoušky, tedy 42 a více dnů před konáním obhajoby. Časový harmonogram pro odevzdání práce včetně podrobných pokynů je s dostatečným předstihem zveřejněn na webových stránkách Kliniky adiktologie (<https://www.adiktologie.cz>) v rubrice Studium/Státní závěrečné zkoušky.

Práce se odevzdává pouze v elektronické podobě, a to prostřednictvím SIS a mailem na adresy pracovníků kliniky pověřených organizací SZK (viz výše časový harmonogram pro odevzdání závěrečné práce).

Student vkládá závěrečnou práci prostřednictvím webového rozhraní SIS na adrese <https://is.cuni.cz/studium/> v modulu „Témata prací (Výběr práce)“. Návod na vložení textu a příloh práce v přípustných formátech je k dispozici na webu UK: <http://www.cuni.cz/UK-7987.html>.

Povinný je soubor s textem práce, soubor s abstraktem v českém jazyce a soubor s abstraktem v anglickém jazyce. Soubor s textem práce musí být ve formátu PDF/A, a to ve verzích 1a nebo 2u. Má-li práce přílohu či přílohy (např. multimediální formáty či softwarová díla), vloží student do SIS také tuto přílohu (může mít jiný formát než PDF); formát přílohy závěrečné práce se řídí charakterem přílohy. V případě více příloh vloží jeden komprimovaný soubor (např. ve formátu ZIP či TGZ) obsahující všechny přílohy práce.

Student zodpovídá za správnost a úplnost odevzdané elektronické podoby práce a jejích příloh.

Podle § 47b zák. č. 111/1998 Sb. platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své závěrečné práce, bez ohledu na výsledek obhajoby. Zveřejnění v Repozitáři závěrečných prací UK se řídí příslušným opatřením rektora.⁵

Po odevzdání práce prochází kontrolou proti plagiátorství v meziuniverzitním projektu Theses.cz a v celosvětovém projektu Turnitin.com. Za účelem soustavné kontroly podobnosti kvalifikačních prací je v těchto systémech trvale uložena, ale není zveřejněna.

5.4 Obhajoba závěrečné práce

Nejpozději 5 pracovních dnů před obhajobou student prostřednictvím SIS obdrží písemně vypracované posudky od vedoucího práce a oponenta.

Obhajoba jako součást SZZk probíhá před komisí, komise je složena nejméně ze tří členů, pedagogové působící na Klinice adiktologie mohou být doplněni externími přisedícími. Studentům je doporučeno důkladně se seznámit s oběma posudky a na jejich základě vypracovat strukturovanou obhajobu ve formě prezentace. Kromě představení samotné práce a hlavních výsledků by měla prezentace obsahovat také odpovědi na písemné otázky z posudků vedoucího a oponenta. Čas na samotnou prezentaci je během zkoušky omezen na 10 minut, ačkoliv následná diskuze se členy komise nemá časové omezení.

---

⁵ Opatření rektora č. 72/2017 ve znění opatření rektora č. 16/2019:
https://cuni.cz/UK-9751-version1-or_2017_72_uz_ve_zneni_or_2019_16.pdf

6 Typy prací

Požadavky na závěrečné práce se liší dle jednotlivých typů prací z hlediska dvou úrovní.

Garant oboru může v souhlasu s akreditačním spisem a obvyklou praxí v oboru upřesnit formální i obsahové požadavky závěrečných prací i nad rámec těchto minimálních pravidel.

6.1 Bakalářské a magisterské

Rozdíly mezi bakalářskými a magisterskými (diplomovými) pracemi jsou v hloubce a rozsahu zpracování.

Povinný rozsah bakalářské práce je 30-50 normostran⁶ (tj. 54 – 90 tisíc znaků, včetně mezer), diplomové práce potom 50-100 normostran (tj. 90 - 180 tisíc znaků, včetně mezer). Nesplnění či překročení povinného rozsahu práce je důvodem pro nedoporučení / nepřipuštění práce k obhajobě. Do rozsahu závěrečné práce se nezapočítávají úvodní strany, abstrakt, seznam použité literatury a přílohy.

Minimální počet použitých literárních zdrojů je 20 pro bakalářskou a 30 pro magisterskou práci. Zásadní samozřejmě je, aby citované zdroje byly relevantní k tématu a byly aktuální. U standardních prací se předpokládá, že těžiště literatury je v aktuálních tuzemských a zahraničních časopiseckých zdrojích a klíčových monografiích.

6.2 Teoretické, výzkumné a kasuistické

Podle zaměření lze rozlišit práce na více či méně teoretické nebo praktické. V podstatě existují tři základní typy prací, které se liší zejména cílem, strukturou a zdroji, které student využívá:

- teoretická práce – jde o výstižný přehled aktuální tematiky, jež je podrobena kritické diskusi autora práce, přičemž vlastní zkušenosti autora netvoří hlavní náplň textu;
- práce ve formě výzkumné studie – taková práce má přinášet vědecké zpracování studované problematiky při obvyklé struktuře textu: úvod, materiál a metodika, výsledky, diskuse, závěry;
- práce ve formě kasuistiky/případové práce propracované v teoretickém rámci.

Tabulka 1: Typy prací podle zaměření

Typ	Cíl	Struktura, hlavní metody	Hlavní zdroje
teoretická práce	poskytnout aktuální přehled tématu	analýza literatury a kritická diskuze	odborná literatura
výzkumná studie	realizovat vlastní výzkum a provést závěry	teoretická a praktická část s podrobným popisem výzkumných metod	výzkumná data
kasuistika	demonstrovat případ a vlastní klinický vhled	teoretická a klinická část s podrobným rozбором případu a intervencí	klinická data

⁶ Normostrana je standardizovaná strana textu o určitém počtu znaků. V českém prostředí jde o rozsah v délce 1800 znaků včetně mezer, což odpovídá třiceti řádkům o šedesáti znacích (přibližně 250 slovům běžného textu).

7 Struktura závěrečné práce

Z formálního i obsahového hlediska sdílejí všechny závěrečné práce stejnou strukturu pouze v úvodních a závěrečných částech. Specifika jednotlivých typů prací jsou zpracována v samostatných kapitolách tohoto manuálu.

Každá závěrečná práce musí mít explicitně formulován cíl, nicméně v různých typech prací může být tato formulace v různých částech. Zaměření práce včetně metodologického rámce by mělo být patrné už z názvu práce, v kapitole úvod je téma specifikováno obecně, a přesné vymezení problému, na který se práce zaměřuje, je třeba formulovat na začátku praktické části. Cíl je stručná a jasná formulace toho, čeho chce autor prací dosáhnout, rozhodující je výstižnost, jasnost a srozumitelnost – text je vhodné psát stručně a přesně s co nejkratším komentářem. Cíle výzkumu by měly obsahovat popis hlavního výzkumného problému, kterým se chceme zabývat.

7.1 Povinná struktura všech typů prací

7.1.1

7.1.2 Povinné úvodní formální údaje

Povinné úvodní formální údaje tvoří soubor stran obsahujících základní informaci, jejichž formální stránka je předepsaná/pevně stanovená a je třeba ji dodržet. Jedná se o titulní list, povinné prohlášení, poděkování (nepovinné), abstrakt a klíčová slova (česky a anglicky), a obsah. Vzor úvodních stran je součástí příloh platného opatření děkana a je dostupný na webových stránkách 1.lékařské fakulty UK (<https://www.lf1.cuni.cz/pravidla-pro-evidenci-odevzdavani-a-zverejnovani-zaverecnych-praci>).

Abstrakt – Abstrakt (též souhrn či resumé) je stručný výtah závěrečné práce, který slouží především jako pomoc čtenáři rychle se zorientovat v dané práci. Abstrakt shrnuje všechny podstatné informace o obsahu práce a jeho struktura v podstatě kopíruje strukturu závěrečné práce. Abstrakt by měl vždy obsahovat následujících pět součástí: 1) východiska – uvedení do problému; 2) formulace cíle, případně výzkumných otázek či hypotéz; 3) popis použitých metod; 4) hlavní získané výsledky; 5) celkový závěr a doporučení. Maximální rozsah abstraktu je 1 normostrana a je doporučeno ho psát strukturovaně. Ačkoliv je abstrakt umístěn hned na začátku práce, zpravidla je psán až jako poslední.

Obsah – Z důvodu přehlednosti se do obsahu zařazují jen nadpisy dvou, maximálně tří úrovní. Nadpis obsahu je formátován shodně jako nadpisy kapitol, ovšem bez čísla kapitoly. Stránka, na které je obsah, je první číslovanou stránkou závěrečné práce.

7.1.3 Úvod

Smyslem úvodu je čtenáře širěji seznámit s tématem závěrečné práce, představit problém, na který se zaměřuje, a zdůvodnit, proč je zpracování daného tématu žádoucí (z odborného, případně z osobního hlediska). Autor může také čtenáře provést vlastním mapováním problematiky – co již bylo o dané problematice napsáno, jak k ní odborníci přistupují, zda je problém řešený a řešitelný atd.

Pokud je zpracovávána závěrečná práce součástí širšího výzkumu či výzkumu podpořeného grantem, autor v úvodu toto zaštitění zmíní a neopomene ani etické aspekty spojené s autorstvím (příp. s odměnou apod.). Stejně tak učiní v případě, pokud rozpracovává magisterskou práci svou předchozí bakalářskou práci.

Doporučený rozsah úvodu je 1 normostrana, maximálně 2 normostrany. Úvod je první číslovanou kapitolou závěrečné práce.

7.1.4 Teoretická část

Práci není nutno formálně členit na teoretickou a praktickou část, nicméně u prací všech typů postupuje autor od obecnějších a známějších informací ke konkrétnějším a novým. To spíše obecné a známé lze označit jako teoretickou část a to konkrétní a nové jako praktickou. Z hlediska rozsahu by měly být teoretická a praktická část vyvážené. Rozdělení textu závěrečné práce na části teoretickou a praktickou nepředstavuje alternativu k používání kapitol, ty jsou použity vždy a měly by tvořit logické celky vzhledem ke zkoumané problematice a použité metodologii.

V teoretické části autor vychází z dostupné literatury, která je relevantní k tématu práce. Logicky to předpokládá, že prvním krokem ještě před zahájením zpracování závěrečné práce je rešerše odborné literatury⁷. Autor vyhledá relevantní literaturu a na základě jejího nastudování a kritického posouzení zpracuje teoretickou část tak, aby bylo téma práce ve vhodné šíři a přiměřeně detailně popsáno, a aby byly prezentované informace logicky strukturované, aktuální a vyvážené. Z toho vyplývá, že těžiště literatury by mělo být v aktuálních časopiseckých zdrojích (článcích), sbornících a monografiích; využití skript, učebnic či obecných encyklopedií lze doporučit pouze jako zdroj odkazů na původní práce. Z hlediska aktuálnosti a relevance nesmí autor opomenout cizojazyčnou (zahraniční) literaturu, některá témata totiž nejsou dosud v češtině zpracována, někteří čeští autoři navíc mohou publikovat své práce pouze v zahraničí. Texty na internetu jako zdroje odborných informací je třeba podrobit obzvlášť přísnému přezkoumání relevance.

Teoretickou část je třeba logicky strukturovat do kapitol, které popisují zkoumanou problematiku z adekvátních úhlů pohledu a vzhledem k zaměření práce úplně (vyčerpávajícím způsobem, nicméně vždy v přiměřené hloubce). Obvyklý postup je od obecného ke konkrétnímu, přičemž nejprve je vhodné čtenáře seznámit s pojmy a koncepty, ze kterých autor vychází (např. definovat, co se v dané práci myslí tím kterým pojmem). Východiska práce a ukotvení základních konceptů by měly být podány způsobem, který je v rámci daného oboru obvyklý. Není třeba opakovat obecně známá fakta, naopak je vhodnější se co nejdříve zaměřit na informace, které přímo souvisí s cílem práce. Za nejvíce relevantní lze považovat informace ze zdrojů, které jsou odborné a aktuální, zpracovávají obdobné téma, využívají obdobné metodologické postupy, pocházejí z obdobného kulturního prostředí nebo zvolené téma šířeji zasazují do českého prostředí. V poslední kapitole teoretické části závěrečné práce by měla být zmíněna ta data, která jsou rozhodující pro stanovení cílů praktické části, v případě výzkumné práce výzkumných otázek či hypotéz.

---

⁷ Vyhledávání odborné literatury a její zpracování je téma, jehož rozsah jde nad rámec tohoto manuálu; je součástí odborné přípravy studentů v průběhu studia. Rešerši lze obecně popsat v těchto krocích: 1) zjištění rozsahu literatury pojednávající o vybraném tématu; 2) základní orientace v nalezených zdrojích, zjištění faktické dostupnosti a relevance jednotlivých zdrojů, eliminace málo relevantních zdrojů; 3) hloubkové prostudování relevantních zdrojů, kritické posouzení, dohledávání primárních zdrojů a další relevantní literatury.

7.1.5 Praktická část

Praktická část práce pojednává o konkrétních postupech a zjištěních, které autor učinil, aby dosáhl stanoveného cíle a naplnil tak smysl závěrečné práce. V praktické části je nejprve stanoven cíl (a to i v případě teoretických či kasuistických prací), následně je teoreticky popsán a zdůvodněn zvolený postup (metodologický či klinický), následuje popis jeho reálného průběhu, a nakonec jsou prezentována získaná data a z nich vyplývající zjištění. Stanovený cíl by měl být v této části zároveň naplněn.

V praktické části by měly být rozebrány také etické otázky, které se týkají kontaktu autora či osob podílejících se na realizaci práce s účastníky výzkumné či klinické práce.

Součástí praktické části by měl být také popis personálního zabezpečení (kdo všechno a jakým způsobem se na práci podílel), časového harmonogramu (kdy a v jakých fázích práce vznikala), a technického zázemí (co všechno pro sběr a zpracování dat, např. dotazníky, hardware, software apod. bylo využito, kdo to poskytl, případně jaké byly vynaloženy náklady).

Struktura praktické části se liší dle jednotlivých typů prací, viz následující samostatné kapitoly 7.2, 7.3 a 7.4.

7.1.6 Diskuze

Diskuze je stěžejní kapitola, v níž autor prokazuje schopnost kritického myšlení, vzhled do problematiky i chápání širších souvislostí vlastní odborné práce. Diskuze se obecně zaměřuje na tři oblasti: 1) metodologické otázky, 2) interpretace vlastních výsledků a jejich srovnání s výsledky obdobných prací, a 3) implikace výsledků pro praxi či další výzkumnou práci.

Diskuze metodologických problémů obvykle zahrnuje odpovědi na otázky: Proč vyšlo to, co vyšlo? Jakým způsobem mohlo dojít ke zkreslení výsledků? Dalo se zkreslení případně zabránit? Pokud ne, proč? Co by vyšlo, kdyby byly použity odlišné metodologické postupy? apod. Zejména v této části se od autora očekává přiměřená sebekritičnost.

Diskuze výsledků se zabývá jednak jejich interpretací (Jaký význam mohou vlastní zjištění autora mít a proč si to myslí?), a jednak srovnáním s výsledky obdobných prací (Liší se dosažená zjištění od výsledků popsaných v literatuře? V čem výsledky vzájemně korespondují, v čem se případně rozcházejí a proč tomu tak je?). Lze zde uvést různé způsoby či významy, jimiž nebo v jejichž rámci mohou být získané poznatky interpretovány, a podrobněji diskutovat svá tvrzení a argumenty pro ně. Diskuze slouží jako prostor pro srovnání teoretické a praktické části (poznatků z literatury a z vlastního sběru dat), pro hledání souvislostí mezi tím, co se autor v průběhu tvorby závěrečné práce dozvěděl, a tím, co bylo o studovaném jevu známo předtím, i jako prostor pro deklaraci případné změny vlastního názoru autora na daný jev. Kvalitní diskuze organicky propojuje teoretickou a praktickou část závěrečné práce tím, že dává vlastní výsledky do souvislosti s teoretickými poznatky.

V poslední části diskuze se autor zamýšlí nad praktickými implikacemi poznatků – možnostmi jejich využití v praxi (V čem jsou výsledky zajímavé či přínosné?) a doporučeními pro další výzkum

zpracovaného tématu (Jak a kam by se měl ubírat další výzkum daného fenoménu a proč? V čem je případné pokračování v dalším výzkumu slibné?).

7.1.7 Závěry

V závěrech se uvádí přehled nejdůležitějších výsledků se zdůrazněním toho, co práce přinesla nového, co z jejích výsledků vyplývá. Autor už tedy nepopisuje ani metody, ani nediskutuje. Stručně uvede, co bylo zjištěno, co z toho vyplývá, případně s jakou průkazností se výsledek potvrdil. Vhodné je rovněž uvést to, co se nepotvrdilo či co zůstalo sporné nebo otevřené, a zda byl cíl práce naplněn.

Části diskuze a závěry mohou být spojeny do jedné (např. Diskuze a závěry).

7.1.8 Použitá literatura a citace

U všech informací, které se objeví v závěrečné práci, a autor je nevymyslel sám, je třeba uvést jejich zdroj. V této souvislosti se používá pojem citace (bibliografická citace), což je souhrn údajů o citované publikaci či jejích částech umožňující její přesnou identifikaci. Termínem odkaz na citaci se označuje odvolání v textu na citaci uvedenou v seznamu použité literatury. Seznam použité literatury je poslední povinnou kapitolou závěrečné práce a jsou v něm uvedeny všechny použité zdroje.

V celé práci je třeba zachovat jednotné citační normy. Ty určují jednak podobu samotných citací, tak způsob, jakým se na ně v textu odkazuje. Pro závěrečné práce studentů ve studijních programech adiktologie na 1. LF UK je schválena norma APA,⁸ která nabízí velmi propracovaný a přehledný systém.

Kromě formálních náležitostí citace jde také o její věcnou správnost, tedy o vhodnost vzhledem k tématu a dostatečnou odbornost (viz také kapitolu 7.1.3 *Teoretická část*).

Pro zpracování odkazů a citací jsou v textových editorech k dispozici rozličné nástroje, tzv. citační managery. Pro studenty 1.LF UK je k dispozici zdarma nástroj EndNote,⁹ jako velmi praktický a zcela zdarma dostupný lze doporučit Zotero.¹⁰

7.1.9 Přílohy

Přílohy jsou nepovinnou součástí závěrečné práce, jejich strany se nezapočítávají do celkového rozsahu práce.

Pokud jsou v práci použity tabulky nebo grafy, měly by se objevit v textu práce, kde je k nim přímo odkazováno, případně mohou být umístěny v příloze, zejm. pokud jsou rozsáhlejší či je jejich množství větší. V přílohách práce by měl být také uveden seznam všech případně použitých tabulek a grafů včetně uvedení čísla stránky, kde je může čtenář nalézt.

---

⁸ Citační styl Americké psychologické asociace,

<https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/examples>

česky např. zde: https://pedagogika.phil.muni.cz/media/3281525/upv_apa_manual.pdf

⁹ <https://uvi.lf1.cuni.cz/e-zdroje/citacni-managery>

¹⁰ <https://www.zotero.org>

Do přílohy lze rovněž umístit použité dotazníky, struktury interview, jež byly s účastníky výzkumu provedeny, případně další dokumenty, jež se přímo vztahují k závěrečné práci.

7.2 Teoretické práce

Teoretická práce představuje spíše výjimečný typ závěrečné práce. Přestože nevychází z empirických dat jako práce výzkumné či kasuistické, dodržuje logiku a strukturu společnou všem odborným textům: má jasně vymezený cíl, využívá přesně formulovaných metodologických postupů a přináší nové poznatky. Autorský přínos, který se od teoretické práce očekává, může spočívat ve zpracování uceleného přehledu dosud nezpracované tematiky, v aplikaci nové metody či pohledu na již existující poznatky, nebo ve vytvoření originálních postupů či pomůcek pro praxi založených na pečlivém studiu. Zvláštním druhem teoretické práce je meta-analýza, tedy použití specifických statistických postupů na výsledky již publikovaných studií, která přináší systematický přehled dané problematiky a navíc zjišťuje významnost a rozdíly v účincích popisovaných metod.

Teoretické práce jsou náročné na řešerše, protože předpokládají využití většího množství literatury, která je přísně aktuální (tedy zejm. zahraničních odborných článků). Předpokladem je také vysoká kritičnost autora i kreativita. Logika strukturování kapitol vychází zejména z cíle a designu teoretické práce, zároveň je ovlivněna současným stavem poznání v dané oblasti. Autorovi, který se rozhodne zpracovat teoretickou závěrečnou práci, lze doporučit zejména důkladnou přípravu a řádné prodiskutování tématu a metod s vedoucím své práce.

7.3 Výzkumné práce

Teoretická část závěrečné práce výzkumného typu představuje zevrubné uvedení do problému a měla by směřovat k formulaci výzkumného cíle a návrhu designu vlastního výzkumu, který bude následně popsán v praktické části. Autor by se tedy v teoretické části měl zabývat nejen popisem výsledků, ale i použitých metod obdobných již realizovaných studií, aby se v návrhu vlastního výzkumu vyvaroval opakování již dříve popsaných chyb či zkoumání již zjištěného.

Praktická část má pak standardní strukturu vědeckého textu:

1. **Stanovení cíle** – stručná a jasná formulace čeho nejdůležitějšího má být dosaženo.
2. **Formulace výzkumných otázek** – výzkumné otázky přesně a konkrétně vymezují oblast zájmu výzkumníka na úrovni jevů či proměnných a hodí se jak pro přístup kvalitativní, tak i kvantitativní. Pokud pomocí matematicko-analytických statistických metod ověříme určité předpoklady (např. v korelačním výzkumu či výsledek experimentu) je vhodné formulovat hypotézy.
3. **Design výzkumu** – obecný metodologický rámec – stručná, jasná, krátká a výstižná charakteristika hlavní myšlenky a postupu výzkumu; popis a zdůvodnění zvoleného typu či kombinace více typů výzkumů, včetně uvedení zdrojů či teoretických východisek, na kterých autor staví. Příkladem designu je kasuistika, analýza potřeb, průřezová studie, zakotvená teorie, průřezová či kohortová studie, RCT apod.
4. **Metody tvorby dat** – popis a zdůvodnění plánovaných metod získávání dat (např. dotazník, test, rozhovor, pozorování atd.), včetně uvedení jejich zdrojů či postupů tvorby těchto nástrojů.

5. **Výzkumný soubor** – popis a zdůvodnění výběru účastníků výzkumu, definice základního a výběrového souboru (populace a vzorku), kritéria výběru, rozsah souboru, nominační technika (např. náhodný stratifikovaný výběr, metoda sběhové koule, totální výběr atd.); v případě zapojení lidských subjektů popis ošetření etických otázek ve vztahu k účastníkům výzkumu.
6. **Metody analýzy dat** – popis a zdůvodnění konkrétních plánovaných metod analýzy dat, kvantitativních (statistických) a/nebo kvalitativních.
7. **Realizace a průběh sběru dat** – časový harmonogram výzkumu, personální zajištění, technické zázemí, etické aspekty.
8. **Výsledky** – popis výzkumného souboru a prezentace výsledků analýzy dat včetně jejich interpretace ve vztahu k formulovaným výzkumným otázkám a hypotézám; lze využít tabulek a grafů, nebo přímých citací získaných dat k podpoře vlastních tvrzení.

Základním smyslem popisu použitých metod je provést čtenáře krok za krokem výzkumným procesem tak, aby nejen detailně porozuměl důvodům, které autora vedly k realizaci výzkumu zvoleným způsobem, ale aby byl zároveň schopen v případě potřeby výzkum replikovat (přesně zopakovat), protože pouze přesný a vyčerpávající popis umožňuje identifikovat možná zkreslení a tedy zaujmout kritické stanovisko. Důraz na požadavek na opravdu detailní popis je kladen zejména při použití méně známých přístupů a metod.

Jednotlivé kroky ve výše uvedené struktuře pro lepší představu odpovídají následujícím otázkám: Co chceme zkoumat? Co přesně chceme zjistit? Jak toho dosáhneme? Co budeme muset získat a jakým způsobem? Od koho nebo odkud to získáme? Co s tím potom budeme muset udělat? Co nám asi vyjde a co s tím uděláme? Jak jsme to konkrétně provedli? Co nám vyšlo?

Členění kapitol praktické části nemusí odpovídat přímo výše uvedené struktuře. Cíle, design a výzkumné otázky lze spojit do jedné podkapitoly, stejně tak použité metody tvorby a analýzy dat spolu s popisem výběru účastníků výzkumu, naopak výsledky mohou tvořit samostatnou kapitolu prvního řádu a je doporučeno je rozdělit do více podkapitol podle jednotlivých výzkumných otázek či logických okruhů. Ještě před samotným představením výsledků a jejich podrobným rozbohem je vhodné čtenáři nastínit případně vysvětlit formu a strukturu jejich prezentace v rámci závěrečné práce. Pokud má práce další výstupy, např. zpracování krátké verze výsledků a závěrů pro poskytnutí zpětné vazby účastníkům výzkumu či zadavateli, je třeba to v textu zmínit. Výstupy či výsledky nad rámec výzkumných otázek patří do příloh závěrečné práce.

7.4 Kasuistické práce

Závěrečná práce kasuistického typu je vlastně případovou studií, tedy specifickým druhem výzkumné práce. Jedná se o intenzivní studium jednoho případu - jedné situace, jednoho člověka, jednoho problému (Olecká & Ivanovová, 2010). Přestože lze pro získávání a analýzu klinických dat využít kvantitativních i kvalitativních metod, v zásadě jde v případě kasuistické práce vždy o kvalitativní výzkumný design, protože vybraný fenomén je zkoumán do hloubky, v širokém kontextu a v jeho skutečném prostředí. Kasuistická závěrečná práce tedy opět dodržuje logiku a strukturu společnou všem odborným textům: má jasně vymezený cíl, využívá přesně formulovaných metodologických postupů a přináší nové poznatky. Autorský přínos, který se od kasuistické práce očekává, spočívá v aplikaci teoretických poznatků na vlastní případový materiál, v demonstraci vybraného fenoménu v kontextu soudobého poznání. Primárním cílem psaní kasuistické závěrečné práce je samozřejmě

prokázat autorův vzhled do problematiky a jeho schopnost klinického úsudku, nicméně důsledné porozumění zkoumanému by mělo být přínosné i pro čtenáře.

Při formulaci konkrétního cíle vlastní kasuistiky je vhodné brát do úvahy obecný smysl kasuistických studií, kterým je popsat a porozumět individualitě v procesu, v souvislostech a ve skutečném prostředí. Vlastní cíl lze pak formulovat z hlediska úrovně typičnosti případu (typický či atypický), z hlediska předmětu, tedy toho, co je za případ považováno (osoba/pacient/klient, skupina osoba/pár/rodina, oddělení/slужba/instituce...), a z hlediska toho, na jaký klinický fenomén je práce primárně zaměřena (etiopatogeneze, symptomy, diagnostika, terapeutický postup, prognóza...).

Kasuistická práce má teoretickou a praktickou část. Teoretická část kasuistiky se zabývá obširněji tématy, která jsou klíčová vzhledem ke stanovenému cíli a konkrétnímu případu. Obsahem by mělo být shrnutí současného stavu poznání (např. známá etiologie, komorbidita a epidemiologie, popis standardně používaných diagnostických a terapeutických postupů, popis známých komplikací a prognózy apod.). Teoretická část logicky směřuje k formulaci konkrétního cíle a výběru případu.

Struktura praktické části kasuistiky je opět závislá na stanoveném cíli a konkrétním případě, ale obecně by měla zahrnout následující:

1. **Stanovení cíle** – stručná, jasná a konkrétní formulace toho, co má být demonstrováno.
2. **Výběr případu** – zdůvodnění konkrétního výběru a detailní popis, jak proběhl; stručné základní údaje o subjektu kasuistiky (tj. popis souboru); etická klausule (prohlášení o zachování anonymity a dodržení dalších etických principů).
3. **Použité metody** – popis a zdůvodnění metod získávání dat (klinická vyšetření, rozhovor, pozorování, testové metody, dotazníky...) a popis skutečného průběhu jejich realizace včetně takových aspektů, jako časový harmonogram apod.
4. **Podrobná charakteristika subjektu kasuistiky** – standardní anamnéza (či anamnézy) dle zvyklostí v daném oboru, včetně dosavadní terapie.
5. **Situace výchozího bodu** – popis klíčových charakteristik subjektu kasuistiky v určitém čase, který je výchozí pro klinickou práci či zvolený cíl (setkání studenta s pacientem, vstup do léčby apod.), klinické zhodnocení a rozvaha, zdůvodnění diagnózy.
6. **Další vývoj** – popis a zdůvodnění realizovaných (terapeutických) intervencí a jejich význam pro subjekt kasuistiky.
7. **Závěr** – výsledky realizovaných (terapeutických) intervencí, stručné shrnutí a zhodnocení průběhu (léčby), příp. katamnéza, je-li autorovi známa.

Diskuze je stejně jako v případě ostatních typů závěrečných prací klíčovou součástí kasuistické práce. Autor se v ní může kromě obligátního propojení teorie s praxí (teoretické a praktické části) také zamyslet nad účinnými faktory a provést jejich detailní rozbor, nad alternativními možnostmi terapie (např. popsat možné intervence, které nebyly realizovány, ale bylo by dobré, kdyby v určité fázi realizovány byly...), nad bezpečností (klinicky významné nežádoucí účinky, popř. jejich zvládnutí, nepřítomnost očekávaných nežádoucích účinků) a nad etickými otázkami a širšími souvislostmi (kvalita života vs. léčba diagnózy) apod.

Do příloh kasuistické práce je možno zařadit cokoliv, co vhodně ilustruje subjekt či téma, např. anamnestický dotazník, výsledky vyšetřovacích metod, ukázky rozhovoru, časovou osu případu, genogram rodiny apod.

Kasuistiku je třeba vždy zpracovávat se zvláštním zřetelem k etickým otázkám, mj. striktně dbát na zachování anonymity prezentovaného subjektu.

8 Formální náležitosti

8.1 Jazyk

Jazyk práce je zásadně čeština nejen pro závazné úvodní stránky, ale pro celý text práce. Při psaní je třeba se vyvarovat pravopisných a gramatických chyb.¹¹ Obsah práce má odpovídat nárokům kladeným na odborný, resp. vědecký text; styl musí být odborný, naprosto věcný, stručný a používající přesně definované pojmy. Závěrečnou práci, stejně jako jiný odborný text, je v podstatě možné psát ve třech osobách:

- a) on – 3. osoba jednotného čísla („autor požádal o spolupráci...“),
- b) my – 1. osoba množného čísla, tzv. autorský plurál („požádali jsme o spolupráci...“) či
- c) já – 1. osoba jednotného čísla, tzv. autorský singulár („požádal jsem o spolupráci...“).

Používání zvoleného stylu je třeba dodržet napříč celým textem práce a není přípustné osoby kombinovat.

8.2 Rozsah

Povinný rozsah bakalářské práce je 30-50 normostran (tj. 54 – 90 tisíc znaků, včetně mezer), diplomové práce potom 50-100 normostran (tj. 90 - 180 tisíc znaků, včetně mezer). Titulní strana, abstrakt, seznam použité literatury a přílohy se do rozsahu textu závěrečné práce **nezapočítávají**.

Rozsah abstraktu - v každém z jazyků by měl být v rozsahu max. 1 normostrany (tj. 1800 znaků, včetně mezer). Klíčových slov by mělo být uvedeno 3-5, přičemž ustálené slovní spojení - např. drogová politika - se považuje za 1 klíčové slovo.

8.3 Typografická úprava

Při psaní je třeba dodržovat základní typografická pravidla, která určují, jak má vypadat tištěný text, aby vypadal dobře a dobře se četl. Předpokládá se, že autor zpracuje závěrečnou práci v textovém editoru. Úpravu písemností zpracovaných textovými editory podrobně určuje ČSN 01 6910, následující pravidla jsou doplněním obecně platné normy a jsou pro zpracování závěrečných prací závazná.

- a. **Formát a okraje stránky** – Formát listu závěrečné práce je A4 (210 × 297mm). Při nastavení okrajů stránky je vhodné počítat s vazbou, proto se liší velikost okraje vpravo a vlevo. Lze doporučit následující nastavení: nahoře a dole 2,5 cm, vlevo 3,5 cm, vpravo 2 cm.
- b. **Velikost písma** – Velikost písma základního textu by měla být 11-13 bodů, řádkování 1,15-1,25. V odůvodněných případech lze části textu psát tzv. petitem.

---

¹¹ Pravidla Českého pravopisu <http://prirucka.ujc.cas.cz/>

Pro ukázky, konkrétní příklady, delší citace či komentáře, které rozvádějí či obohacují základní text, ale nepředstavují jeho zásadní část, lze použít o jeden až dva body menší písmo a zároveň těsnější řádkování. Výhodou tohoto grafického prvku je úspora místa za současného zachování přehlednosti a návaznosti textu.

- c. **Druh písma** – Není přípustné používat v jednom dokumentu více než dva druhy písma (fonty). Písma použitá v dokumentu by spolu měla ladit. Lze využít například osvědčenou kombinaci patkového písma *Times New Roman* pro text a bezpatkového (sanserif) fontu *Arial* pro nadpisy kapitol a oddílů článku a pro popisky grafů, schémat a obrázků; případně stále častěji používanou kombinaci fontů *Calibri* a *Cambria*.
- d. **Odstavce** – Jednotlivé odstavce je vhodné opticky oddělovat, čímž se usnadňuje vnímání textu. K tomuto účelu slouží odsazení prvního řádku odstavce (1,25 cm) a nastavení vhodné mezery za koncem odstavce (6, 10 nebo 12 bodů). Neoddělujte odstavce volnou řádkou a nezvýrazňujte jeho začátek pomocí klávesy <tabulátor>. Ukončení odstavce (nikoli řádky) se provádí klávesou <ENTER> za posledním znakem odstavce. Nikde jinde v textu tuto klávesu nepoužívejte.
- e. **Zarovnání textu** – Základní text by měl být zarovnan doleva, případně do bloku.
- f. **Nadpisy** – Nadpisy kapitol a podkapitol by měly být číslovány v hierarchické struktuře, doporučuje se využít funkce stylů v textovém editoru, které následně usnadňují vytváření seznamů včetně obsahu. Počet úrovní nadpisů by neměl přesáhnout tři. Pro nadpisy je doporučeno zvolit odlišné velikosti písma, rozdíl ve velikosti nadpisů mezi jednotlivými úrovněmi by měl být dva body. Např. při velikosti běžného textu 12 bodů by první vyšší úroveň nadpisu měla velikost 14 bodů a druhá vyšší úroveň by měla velikost 16 bodů. V nadpisech lze využít písmo **tučné**, *kurzívu* i KAPITÁLKY. Každá kapitola první úrovně začíná na nové stránce. Všechny nadpisy je třeba zarovnat doleva.
- g. **Očíslování (paginace) stránek** – Stránky závěrečné práce musí být očíslovány, a to od kapitoly úvod až po seznam použité literatury. Ruční číslování lze však považovat za hrubou chybu. Všechny moderní textové editory umí očíslovat stránky automaticky, většinou pomocí funkcí pro úpravu záhlaví a zápatí.
- h. **Zvýrazňování textu** – Zvýrazňování částí textu lze provádět *kurzívou* (*italics* – ubíhající písmo), přípustné, ačkoli nepříliš vhodné je případné zvýrazňování textu **tučným písmem** (bold). Naprosto nevhodné je prostrkávání m e z e r a m i, podtrhávání a speciální počítačové efekty (blikající text žádná tiskárna nevytiskne).
- i. **Tabulky a grafy** – V případě prezentování kvantitativních údajů či pro zpřehlednění kvalitativních je doporučeno využívat tabulky a grafy (obrázky). Styl všech tabulek a grafů by měl být napříč celou závěrečnou prací jednotný (popisky, zkratky, velikost písma, barevné provedení apod.). Tabulky a grafy jsou číslovány a opatřeny názvem, který je vždy nad tabulkou či grafem, číslování lze doporučit vzestupné. Tabulky a grafy mohou být umístěny přímo v textu práce (mezi odstavci), vždy ale až za místem, kde je na ně v textu odkazováno, anebo v přílohách práce, pokud první variantu jejich rozsah či počet neumožňuje. Text v tabulkách lze zarovnat vlevo či na střed, velikost písma může být menší než u základního textu, ale vždy je třeba zachovat čitelnost (min. přípustná velikost písma je 8 bodů).

- j. **Poznámkový aparát** – V případě potřeby doplnit informace s textem nepřímo související či vysvětlující lze využít poznámek pod čarou. V základním textu a v textu pod čarou se využívá identifikační číslo poznámky ve formě horního indexu a každá další poznámka má nové číslo. Celkové množství poznámek pod čarou by nemělo přesáhnout ¼ stránky.

Mezi nejčastější chyby v typografické úpravě, které zhoršují či téměř znemožňují čitelnost textu, protože ho činí nepřehledným, patří nadbytečné mezery (jednotlivá slova se oddělují vždy nejvýše jednou mezerou, pro odstranění nadbytečných mezer lze využít funkci automatických oprav či nahrazení v textovém editoru), nevhodné dělení slov (automatické dělení slov nebývá vždy dostatečně spolehlivé, zvláště u odborných textů, lze doporučit jeho vypnutí, nepřípustné je dělení slov v nadpisech), rozdělení čísel či zkratk na dva řádky, mezery před interpunkčními znaménky, chybné používání uvozovek a závorek, chybné používání znaků pro procenta (dvacetiprocentní vypadá takto: 20%, dvacet procent takto: 20 %).

Ze stylistického hlediska může být na obtíž např. nevhodná délka vět (pouze holé věty nepodávají dostatek informací a působí primitivním dojmem, naopak tři a víceřádková souvětí jsou nesrozumitelná, vhodné je střídat kratší a delší věty v přirozeném rytmu, který se dobře čte), příliš dlouhé odstavce (odstavec by měl obsahovat pouze jednu ucelenou myšlenku či téma, a jeho rozsah by v žádném případě neměl být větší než ½ stránky), nadbytečná slova (tedy, jako, dokonce...) nebo nesmyslná slovní spojení (premiér vlády, přibližně identický, částečně přesný apod.).

8.4 Odevzdání

Závěrečná práce se v určeném termínu odevzdává pouze v elektronické podobě (viz kapitola 5.4), ale k SZK student přinese jeden fyzický výtisk práce k nahlédnutí pro členy komise, který je studentovi navrácen po obhajobě. Vazba tohoto výtisku nehraje roli; důležité je, aby byl identický s prací odevzdanou prostřednictvím SIS.

Se závěrečnou prací se podle aktuálně platných opatření odevzdává:

1. Protokol o úplnosti náležitostí bakalářské/magisterské práce:

<https://www.lf1.cuni.cz/document/44225/opad10-10-pril8a-bc.pdf>

<https://www.lf1.cuni.cz/document/44226/opad10-10-pril8b-mgr.pdf>

2. Přihláška k obhajobě bakalářské/diplomové práce – vyplněnou až na jméno oponenta a datum obhajoby, podepsanou:

<https://www.lf1.cuni.cz/file/73347/prihlaska-k-obhajobe.doc>

3. Souhlas s vystavením práce na webu Kliniky adiktologie:

<https://www.adiktologie.cz/file/42/souhlas-se-zverejnovanim-kvalifikacnich-praci-adi>

9 Etika

9.1. Etické aspekty závěrečné práce

Autoři závěrečných prací se jako studenti podílejí na vědecké (výzkumné a klinické) práci, pro kterou platí obecné etické principy a zásady, které jsou formulovány v několika klíčových dokumentech. Kromě platných zákonů¹² a mezinárodních úmluv¹³ se jedná zejména o etický kodex Práva pacientů (MZ, 1992) a Etický rámec výzkumu (MŠMT, 2005a). Etická pravidla mohou být upravena také specifickými etickými kodexy jednotlivých oborů, ať už na úrovni mezinárodní či národní (odborné společnosti).¹⁴

Z hlediska závěrečných prací lze rozlišit čtyři oblasti, kterých se etická pravidla mohou týkat:

1. **etika ve vztahu k pacientům, účastníkům výzkumu** – zachovávat úctu, respektovat dobrovolnost, neohrozit, neublížit, zachovat anonymitu a právo na soukromí, informovat o účelu a průběhu spolupráce;
2. **etika ve vztahu k účelu výzkumu** – deklarovat, že nedochází ke střetu zájmů; popsat financování, grantové zapojení; nefabulovat a nepodvádět;
3. **etika datových zdrojů** - popsat způsob získání dat či dalších informačních zdrojů, nejedná-li se o data získaná přímo autorem, získat řádný souhlas od správce/vlastníka dat s dalším zpracováním dat či jiných informačních zdrojů;
4. **publikační etika** – nekrást duševní vlastnictví, deklarovat, že se nejedná o plagiát v čestném prohlášení na začátku práce. Veškeré informace, které autor nevymyslel sám, musí být citovány dle platných norem.

Závěrečné práce musí dodržovat anonymitu pacientů/klientů/ostatních respondentů a ochranu osobních údajů, tak, aby osoby nemohly být identifikovány.

V případě, že pro zpracování své závěrečné práce budete realizovat výzkum za účasti lidských nebo zvířecích subjektů, musí se studie řídit etickými normami shodnými s běžnými studiemi (např. informovaný souhlas, ochrana osobních a citlivých údajů atd.). Způsob ošetření etických aspektů a úskalí konkrétní bakalářské a diplomové práce musí být dostatečně popsáno a zodpovídá za něj student, pod odborným vedením a kontrolou vedoucího práce.

9.2. Souhlas etické komise

Před zahájením sběru dat je student povinen vyžádat si souhlas Etické komise pro posuzování studentských prací Kliniky adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze (dále jen "EKS"), a to prostřednictvím Žádosti o souhlas etické komise se studentskou závěrečnou prací (dále jen "Žádost"). Student je povinen požádat o stanovisko EKS i v případě teoretické práce, neboť otázky účelu výzkumu a nakládání s datovými zdroji vyvstávají i v případě, že autor nepracuje přímo s účastníky výzkumu či pacienty.

¹² Např. Zákon o ochraně osobních údajů (č. 101/2000 Sb.).

¹³ Např. Úmluva na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti v souvislosti s aplikací biologie a medicíny: Úmluva o lidských právech a biomedicíně. V ČR platná od 1. října 2001 (č. 96/2001 Sb. mezinárodních smluv).

¹⁴ Např. Etický kodex adiktologa <https://www.asociaceadiktologu.cz/dokumenty/>

Získání souhlasu EKS je podmínkou získání zápočtu z předmětu Vedení bakalářské / diplomové práce.

Studenti podávají Žádost výlučně elektronicky prostřednictvím odkazu, který obdrží vždy do 31.10. příslušného akademického roku nebo kdykoliv na Žádost od vedoucí EKS. Formulář Žádosti je vytvářen vždy pro daný akademický rok a jeho náhled je v příloze tohoto manuálu.

Studenti zasílají elektronickou Žádost o schválení závěrečné práce kdykoliv v průběhu studia. Pokud zadání závěrečné práce není dosud vloženo v SISu, jsou povinni obsah Žádosti projednat se svým vedoucím práce a nahrát jeho písemný souhlas s vedením práce do Žádosti.

O přijatých Žádostech rozhoduje EKS v průběhu roku vždy tak, že Žádosti podané do 15. kalendářního dne v měsíci jsou vyřízeny do 15. dne následujícího kalendářního měsíce.

Stanovisko EKS obdrží student a jeho vedoucí práce elektronicky, a to výlučně na e-maily uvedené v SISu.

10 Praktické tipy pro psaní

Pro mnoho lidí je proces psaní obtížný. Existuje mnoho překážek, jež vám mohou bránit vůbec začít nebo najít dostatek času, kdy byste mohli v klidu a v plné koncentraci psát vaši práci. Pro zahájení produktivního psaní platí především pravidlo „co můžeš udělat dnes, neodkládej na zítřek“. Důležitou roli hraje motivace, uvědomte si „proč“ vůbec chcete na úkolu pracovat a převezměte vlastní zodpovědnost za své chování. Jste to vy, kdo má prokázat své schopnosti a dokončit vysokou školu napsáním a odevzdáním závěrečné práce, je to váš život.

Zde jsou ještě některé další tipy:

- Méně je více. Nevolte příliš široké téma, výsledek pak působí neuceleně, povrchně, roztříštěně a nesystematicky. Výhodnější je zvolit si poměrně úzký záběr a soustředit se jen na to podstatné, co s problémem bezprostředně souvisí. Pomůže vám jasné stanovení cílů práce a definování pojmů, které jsou pro vaši práci zásadní.
- Stanovte si priority, a to jak ty dlouhodobé (dokončení práce), tak i ty krátkodobé (nejdůležitější úkol dne).
- Pokud chcete odevzdat kvalitní práci, vyhraďte si na ni dost času.
- Práci si rozdělte na menší úseky - např. kapitoly či části, napište si podrobnou osnovu a tu pak jako kostru obalujte „masem“ textu.
- Rozdělte si čas na stejné časové úseky a ty pak přesně naplánujte. Ve stanoveném čase zasedněte k plánované práci. Dělejte to pravidelně. V případě, že nestíháte dokončit plánovanou část, nebořte svůj plán, ale pokračujte další částí dle plánu, později se k rozpracovanému vrátíte.
- Průběžně si práci zálohujte na více míst, použijte automatické zálohování nebo pracujte přímo v cloudu.
- Nebuďte perfekcionisty. Není nutné mít napoprvé výsledek dokonalý, důležité je napsat alespoň něco – textové editory umožňují mazání a vkládání textu, přesouvání celých odstavců či kapitol, později se můžete k rozpracovaným částem vrátit a dopilovat je.
- Identifikujte rušivé vlivy a zbavte se jich (mobil, televize, kuchyně, internet...).
- Učte se zvládat externí rušivé vlivy a upřednostňovat psaní (pokud možno pravidelně).
- Nebojte se při psaní využít své spontaneity a kreativity.
- Vyhraďte si určitý čas i na regeneraci, pokud nebudete odpočatí, vaše výkonnost nebude ideální.
- Učte se rozpoznávat a kontrolovat své negativní myšlenky a pochybnosti o sobě.
- Nebojte se požádat o pomoc nebo radu vedoucího, spolužáka, kamaráda nebo odborníka.

11 Použitá literatura

MZ (1992). Etický kodex Práva pacientů. Ministerstvo zdravotnictví České republiky, Centrální etická komise. Retrieved February 25, 2013, from <http://www.mpsv.cz/cs/840>

MŠMT (2005a). Etický rámec výzkumu. Příloha Usnesení vlády ČR ze dne 17. srpna 2005 č. 1005. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Retrieved February 25, 2013, from <http://aplikace.msmt.cz/pdf/ATIIIVlastnimaterial.pdf>

MŠMT (2005b). Etika v resortních koncepcích výzkumu a vývoje a v důležitých mezinárodních dokumentech. Příloha Usnesení vlády ČR ze dne 17. srpna 2005 č. 1005. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Retrieved February 25, 2013, from <http://aplikace.msmt.cz/PDF/ATIVPriloha.pdf>

Olecká, I., & Ivanová, K. (2010). Případová studie jako výzkumná metoda ve vědách o člověku. EMI, 2, 19-24. ISSN 1804-1299.

Vyzula, R., & Nováková, P. (2012). Kasuistiky mezi Medicínou založenou na důkazech a Personalizovanou medicínou. Retrieved February 25, 2013, from <http://www.mojemedicina.cz/knihovna-kazuistik/knihovna-kazuistik-1/>

12 Přílohy

12.1 Hodnotící kritéria závěrečných prací

Závěrečné práce jsou hodnoceny slovně, počtem bodů a navrženým klasifikačním stupněm. Oba hodnotitelé (vedoucí a oponent) vypracují posudek, jehož součástí je bodové hodnocení jednotlivých aspektů práce (v daném bodovém rozpětí a struktuře), návrh klasifikačního stupně a jeho slovní zdůvodnění. Součástí posudku bývají také doporučené otázky k obhajobě.

Bodové rozpětí pro jednotlivé klasifikační stupně je pouze doporučené, hodnotitel se od něj může v odůvodněných případech odklonit (vysoký odborný či společenský přínos práce může převážit drobné nedostatky, anebo naopak zásadní pochybení v klíčovém aspektu může být natolik závažné, že práce není doporučena k obhajobě i přes jiné nesporné kvality).

Klasifikace navržená v posudcích není pro zkušební komisi Státních závěrečných zkoušek závazná, ta k posudkům sice přihlíží, ale rozhoduje se na základě průběhu obhajoby a vlastního uvážení. I v případě jednoho či obou nedoporučujících posudků může student závěrečnou práci před komisí obhajovat.

Doporučená klasifikace práce podle bodového hodnocení:

Doporučený klasifikační stupeň	Bodové rozpětí pro bakalářské práce	Bodové rozpětí pro magisterské práce
Výborně	100–81	100–86
Velmi dobře	80–61	85–71
Dobře	60–41	70–56

12.1.1 Teoretické a výzkumné práce

Hodnocená položka	Úroveň a charakteristika položky a odpovídající počet přidělených bodů	Max. počet bodů
Abstrakt Obsahuje abstrakt všechny klíčové části (východiska, cíle, výzkumné otázky či hypotézy, použité metody, hlavní výsledky a jejich implikace)? Koresponduje abstrakt s obsahem práce? Má abstrakt přiměřený rozsah?	Nedostatečná úroveň – abstrakt postrádá jasné sdělení (0 bodů). Dobrá úroveň – abstrakt je neúplný nebo v něm chybí jedna či více klíčových částí nebo není konzistentní s cílem, strukturou práce či diskutovanými poznatky (1-2). Velmi dobrá úroveň – abstrakt obsahuje všechny položky, ale: jeho vypovídací hodnota je slabá, je příliš dlouhý, je matoucí (3-4). Výborná úroveň – kvalitně zpracovaný stručný souhrn obsahující všechny klíčové informace (5).	5
Odůvodnění a rešerše odborné literatury Je zdůvodnění práce logické?	Nedostatečná úroveň – odůvodnění nebo rešerše chybí, význam/přínos práce je pochybný, neposkytuje odpovídající oporu pro tvrzení autora, chybí přehled předešlých výzkumů	20

<p>Byla zvolena adekvátní literatura a je její záběr vzhledem k tématu dostatečný/úplný?</p> <p>Je zvolená literatura aktuální?</p> <p>Je použitá literatura řádně citována?</p> <p>Je použitá argumentace prezentována standardním způsobem?</p> <p>Byl dosavadní výzkum podroben kritice?</p>	<p>a/nebo nekriticky přejat, reference na práci jiných autorů je nepřiměřená (0-4).</p> <p>Dobrá úroveň – pro zpracování diskutovaného tématu byla vybrána adekvátní odborná literatura. V práci je referováno k odpovídající empirické nebo teoretické bázi. Byla provedena rešerše předešlých výzkumů (ale jenom nebo v převážné míře českých), na něž je v práci správně referováno (5-10).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – byla zvolena a je podrobně diskutována adekvátní odborná literatura k tématu. Popis základních pramenů nebo teoretického rámce je na standardní dobré úrovni a zohledňuje i práce zahraničních autorů (11-15).</p> <p>Výborná úroveň – význam a praktické implikace práce jsou dobře definovány. Teoretický nebo empirický základ je dobře popsán včetně práce zahraničních autorů a v práci diskutován. Je předložen odpovídající a kritický přehled dosavadních výzkumů, který odpovídajícím způsobem interpretuje současné poznatky a kontroverze v oboru. Argumentace použitá v práci může být inovativní a pro obor přínosná (16-20).</p>	
<p>Použité metody a logika struktury práce</p> <p>Jsou jasně stanoveny a zdůvodněny cíle práce, výzkumné otázky či hypotézy?</p> <p>Je zdůvodněna volba použitých metod (rozsah a metoda výběru vzorku, tvorba, zpracování a analýza dat)?</p> <p>Jsou všechny použité metody a postupy dobře a podrobně popsány, umožňuje popis replikaci?</p> <p>Byla věnována pozornost reliabilitě a validitě dat?</p> <p>Má práce logickou strukturu?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – výrazné problémy ve výběru nebo popisu jedné nebo více částí práce, zvolené metody neodpovídají cílům, otázkám či hypotézám (0-4).</p> <p>Dobrá úroveň – základní části práce jsou popsány na dostatečné úrovni a umožňují porozumět použitým metodám a postupům (5-10).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a odpovídají současné vědecké praxi (11-15).</p> <p>Výborná úroveň – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a splňují nároky na vědeckou práci, mohou být inovativní a pro obor přínosné (16-20).</p>	20
<p>Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků</p> <p>Jsou závěry prezentovány srozumitelně?</p> <p>Jsou prezentovány všechny relevantní poznatky?</p> <p>Byly vzaty v potaz silné i slabé stránky práce?</p> <p>Jsou závěry korektní?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – výrazné problémy s prezentací nebo s interpretací výsledků (0-8).</p> <p>Dobrá úroveň – prezentované výsledky jsou vnitřně konzistentní. Některé interpretace výsledků jsou přiměřené. Práce zmiňuje některé z jejích hlavních slabých a silných stránek (9-16).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – výsledky jsou srozumitelně prezentovány a jeví se jako správné. Interpretace výsledků jsou přiměřené. Slabé a silné stránky práce jsou diskutovány včetně implikací pro interpretace poznatků. Práce demonstruje</p>	30

<p>Byly vzaty v úvahu alternativní vysvětlení?</p> <p>Jsou závěry diskutovány v kontextu soudobého výzkumu?</p> <p>Jsou účinně doporučení pro další výzkum nebo opatření?</p>	<p>porozumění implikacím diskutovaných poznatků pro další výzkum nebo opatření (17-23).</p> <p>Výborná úroveň – výsledky prezentovány srozumitelně a jeví se jako správné. Správná interpretace výsledků je provedena s kritickým zohledněním možných alternativních vysvětlení. Jsou diskutovány slabé i silné stránky práce včetně implikací pro interpretace poznatků. Výsledky jsou diskutovány v kontextu dalších výzkumů a zdůrazňují přínos k rozvoji vědomostí (nebo vývoji nových technik a postupů). Jsou účinně jasná a odpovídající doporučení pro další výzkum nebo opatření (24-30).</p>	
<p>Etické aspekty práce</p> <p>Byly vzaty v úvahu etické otázky?</p> <p>Nedošlo k ohrožení zájmů účastníků výzkumu?</p> <p>Jsou diskutovány etické konflikty výzkumné činnosti?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – etické otázky jsou opominuty, etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů nejsou respektována nebo jsou nedostatečně ošetřena (0-2).</p> <p>Dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu, nicméně z etického hlediska vykazuje nedostatky, které ale nejsou zásadního charakteru (3-5).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu (6-8).</p> <p>Výborná úroveň – etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů jsou dostatečně ošetřeny. Jsou diskutovány všechny etické konflikty výzkumné činnosti. Autor bere v potaz společensko-kulturní dopad práce (9-10).</p>	10
<p>Odborný a společenský přínos a celková úroveň práce.</p> <p>Pojednává práce aktuální/praktický problém?</p> <p>Je práce přínosná z hlediska oboru?</p> <p>Obsahuje práce všechny klíčové části?</p> <p>Má práce dostatečný či přiměřený rozsah?</p> <p>Je práce logicky uspořádána?</p> <p>Je práce z formálního hlediska bez chyb?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – práce se nezabývá společensky aktuálním nebo praktickým problémem nebo není na odpovídající úrovni zpracována a vnitřně uspořádána, např. chybí některá z jejích klíčových částí, neodpovídá rozsahem požadavkům či je nelogicky uspořádána (0-3).</p> <p>Dobrá úroveň – práce pojednává alespoň částečně aktuální nebo praktický problém v kontextu oboru. Text je z hlediska obsahového i formálního bez zásadních pochybení, práce je úplná a má jasnou strukturu (4-7).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – práce pojednává aktuální a praktický problém v kontextu oboru. Je zpracována na velmi dobré úrovni, text je vhodně členěn a jsou dodrženy všechny zásady logické i formální strukturace textu (8-11)</p> <p>Výborná úroveň – práce je originální a přínosná pro rozvoj oboru, zabývá se významným společenským problémem. Je napsána na vysoké akademické úrovni (12-15).</p>	15

12.1.2 Kasuistické práce

Hodnocená položka	Úroveň a charakteristika položky a odpovídající počet přidělených bodů	Max. počet bodů
<p>Abstrakt</p> <p>Obsahuje abstrakt všechny klíčové části (východiska, cíle, výzkumné otázky či hypotézy, použité metody, hlavní výsledky a jejich implikace)?</p> <p>Koresponduje abstrakt s obsahem práce?</p> <p>Má abstrakt přiměřený rozsah?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – abstrakt postrádá jasné sdělení (0 bodů).</p> <p>Dobrá úroveň – abstrakt je neúplný nebo v něm chybí jedna či více klíčových částí nebo není konzistentní s cílem, strukturou práce či diskutovanými poznatky (1-2).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – abstrakt obsahuje všechny položky, ale: jeho vypovídací hodnota je slabá, je příliš dlouhý, je matoucí (3-4).</p> <p>Výborná úroveň – kvalitně zpracovaný stručný souhrn obsahující všechny klíčové informace (5).</p>	5
<p>Odůvodnění a rešerše odborné literatury</p> <p>Je zdůvodnění práce logické?</p> <p>Byla zvolena adekvátní literatura a je její záběr vzhledem k tématu dostatečný/úplný?</p> <p>Je zvolená literatura aktuální?</p> <p>Je použitá literatura řádně citována?</p> <p>Je použitá argumentace prezentována standardním způsobem?</p> <p>Byl dosavadní výzkum podroben kritice?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – odůvodnění nebo rešerše chybí, význam/přínos práce je pochybný, neposkytuje odpovídající oporu pro tvrzení autora, chybí přehled předešlých výzkumů a/nebo nekriticky přejat, reference na práci jiných autorů je nepřiměřená (0-4).</p> <p>Dobrá úroveň – pro zpracování diskutovaného tématu byla vybrána adekvátní odborná literatura. V práci je referováno k odpovídající empirické nebo teoretické bázi. Byla provedena rešerše předešlých výzkumů (ale jenom nebo v převážné míře českých), na něž je v práci správně referováno (5-10).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – byla zvolena a je podrobně diskutována adekvátní odborná literatura k tématu. Popis základních pramenů nebo teoretického rámce je na standardní dobré úrovni a zohledňuje i práce zahraničních autorů (11-15).</p> <p>Výborná úroveň – význam a praktické implikace práce jsou dobře definovány. Teoretický nebo empirický základ je dobře popsán včetně práce zahraničních autorů a v práci diskutován. Je předložen odpovídající a kritický přehled dosavadních výzkumů, který odpovídajícím způsobem interpretuje současné poznatky a kontroverze v oboru. Argumentace použitá v práci může být inovativní a pro obor přínosná (16-20).</p>	20
<p>Použité metody a logika struktury práce</p> <p>Jsou jasně stanoveny a zdůvodněny cíle práce, výzkumné otázky či hypotézy?</p> <p>Je zdůvodněna volba použitých metod (rozsah a metoda výběru</p>	<p>Nedostatečná úroveň – výrazné problémy ve výběru nebo popisu jedné nebo více částí práce, zvolené metody neodpovídají cílům, otázkám či hypotézám (0-2).</p> <p>Dobrá úroveň – základní části práce jsou popsány na dostatečné úrovni a umožňují porozumět použitým metodám a postupům (3-5).</p>	10

<p>vzorku, tvorba, zpracování a analýza dat)?</p> <p>Jsou všechny použité metody a postupy dobře a podrobně popsány, umožňuje popis replikací?</p> <p>Byla věnována pozornost reliabilitě a validitě dat?</p> <p>Má práce logickou strukturu?</p>	<p>Velmi dobrá úroveň – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a odpovídají současné vědecké praxi (6-8).</p> <p>Výborná úroveň – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a splňují nároky na vědeckou práci, mohou být inovativní a pro obor přínosné (9-10).</p>	
<p>Prezentace případového materiálu</p> <p>Má kasuistika všechny podstatné části?</p> <p>Mají anamnézy výpovědní hodnotu?</p> <p>Je vhodně popsán další vývoj klienta a/nebo metody intervence?</p> <p>Byly použity přiměřené nástroje hodnocení?</p> <p>Je souhrn výstižný a vypovídající?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – výrazné problémy s prezentací, chybí jedna nebo více částí kasuistiky dle osnovy, nedbalé anamnézy s nízkou výpovědní hodnotou (0-4).</p> <p>Dobrá úroveň – kasuistika má všechny části, anamnézy mají výpovědní hodnotu, ale ostatní části kasuistiky stojí v pozadí (5-10).</p> <p>Velmi dobrá úroveň - anamnézy mají výpovědní hodnotu a ostatní části kasuistiky jsou výstižně zpracovány (11-15).</p> <p>Výborná úroveň – případový materiál je zpracován na vynikající úrovni a prozrazuje vyspělé klinické myšlení (16-20).</p>	20
<p>Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků</p> <p>Jsou závěry prezentovány srozumitelně?</p> <p>Jsou prezentovány všechny relevantní poznatky?</p> <p>Byly vzaty v potaz silné i slabé stránky práce?</p> <p>Jsou závěry korektní?</p> <p>Byly vzaty v úvahu alternativní vysvětlení?</p> <p>Jsou závěry diskutovány v kontextu soudobého výzkumu?</p> <p>Jsou učiněna doporučení pro další výzkum nebo opatření?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – výrazné problémy s prezentací nebo s interpretací výsledků (0-4).</p> <p>Dobrá úroveň – prezentované výsledky jsou vnitřně konzistentní. Některé interpretace výsledků jsou přiměřené. Práce zmiňuje některé z jejích hlavních slabých a silných stránek (5-10).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – výsledky jsou srozumitelně prezentovány a jeví se jako správné. Interpretace výsledků jsou přiměřené. Slabé a silné stránky práce jsou diskutovány včetně implikací pro interpretace poznatků. Práce demonstruje porozumění implikacím diskutovaných poznatků pro další výzkum nebo opatření (11-15).</p> <p>Výborná úroveň – výsledky prezentovány srozumitelně a jeví se jako správné. Správná interpretace výsledků je provedena s kritickým zohledněním možných alternativních vysvětlení. Jsou diskutovány slabé i silné stránky práce včetně implikací pro interpretace poznatků. Výsledky jsou diskutovány v kontextu dalších výzkumů a zdůrazňují přínos k rozvoji vědomostí (nebo vývoji nových technik a postupů). Jsou učiněna jasná a odpovídající doporučení pro další výzkum nebo opatření (16-20).</p>	20
<p>Etické aspekty práce</p> <p>Byly vzaty v úvahu etické otázky?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – etické otázky jsou opominuty, etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů nejsou respektována nebo jsou nedostatečně ošetřena (0-2).</p>	10

<p>Nedošlo k ohrožení zájmů účastníků výzkumu?</p> <p>Jsou diskutovány etické konflikty výzkumné činnosti?</p>	<p>Dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu, nicméně z etického hlediska vykazuje nedostatky, které ale nejsou zásadního charakteru (3-5).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu (6-8).</p> <p>Výborná úroveň – etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů jsou dostatečně ošetřeny. Jsou diskutovány všechny etické konflikty výzkumné činnosti. Autor bere v potaz společensko-kulturní dopad práce (9-10).</p>	
<p>Odborný a společenský přínos a celková úroveň práce.</p> <p>Pojednává práce aktuální/praktický problém?</p> <p>Je práce přínosná z hlediska oboru?</p> <p>Obsahuje práce všechny klíčové části?</p> <p>Má práce dostatečný či přiměřený rozsah?</p> <p>Je práce logicky uspořádána?</p> <p>Je práce z formálního hlediska bez chyb?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – práce se nezabývá společensky aktuálním nebo praktickým problémem nebo není na odpovídající úrovni zpracována a vnitřně uspořádána, např. chybí některá z jejích klíčových částí, neodpovídá rozsahem požadavkům či je nelogicky uspořádána (0-3).</p> <p>Dobrá úroveň – práce pojednává alespoň částečně aktuální nebo praktický problém v kontextu oboru. Text je z hlediska obsahového i formálního bez zásadních pochybení, práce je úplná a má jasnou strukturu (4-7).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – práce pojednává aktuální a praktický problém v kontextu oboru. Je zpracována na velmi dobré úrovni, text je vhodně členěn a jsou dodrženy všechny zásady logické i formální strukturace textu (8-11)</p> <p>Výborná úroveň – práce je originální a přínosná pro rozvoj oboru, zabývá se významným společenským problémem. Je napsána na vysoké akademické úrovni (12-15).</p>	<p>15</p>

12.2 Vzor úvodních stran závěrečné práce

Dle Opatření děkana č. 10/2010 ze dne 15. září 2010 ve znění pozdějších dodatků

<https://www.lf1.cuni.cz/document/35062/dizertace-zahlavi-prohlaseni-identifikace.doc>

**Univerzita Karlova
1. lékařská fakulta**

Studijní program:

Studijní obor:

Titul. Jméno Příjmení (Autor)

Název závěrečné práce (v ČJ)

Podnázev závěrečné práce (v ČJ)

Title (v AJ)

Subtitle (v AJ)

Typ závěrečné práce
(Bakalářská – Diplomová)

Vedoucí závěrečné práce:

Konzultant (byl-li):

Praha, RRRR

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci zpracoval/a samostatně a že jsem řádně uvedl/a a citoval/a všechny použité prameny a literaturu. Současně prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu

Souhlasím/Nesouhlasím* s trvalým uložením elektronické verze mé práce v databázi systému meziuniverzitního projektu Theses.cz za účelem soustavné kontroly podobnosti kvalifikačních prací.

V Praze, DD.MM.RRRR

Jméno – Příjmení (hůlkovým písmem)

Podpis

*Nehodící se vypust'te

Identifikační záznam:¹⁵

PŘÍJMENÍ, Jméno. *Název práce. [Překlad názvu práce do angličtiny]*. Místo vydání, rok vydání. Počet stran, počet příloh. Typ závěrečné práce. Univerzita Karlova, 1. lékařská fakulta, Klinika / Ústav 1. LF UK 2008. Vedoucí závěrečné práce.

Příklad:

ZKUSIL, Pepa. *Meditace a učení. [Meditation and Learning]*. Praha, 2009. 66 s., 6 příl. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova, 1. lékařská fakulta, Klinika rehabilitačního lékařství. Vedoucí práce Nedal, Kazimír.

Abstrakt (teze):¹⁶ (v ČJ a AJ)

Na samostatné stránce vč. klíčových slov. Minimální rozsah je 900 znaků, maximální 1800 znaků, včetně mezer.

Klíčová slova:¹⁷ (v ČJ a AJ)

---

¹⁵ Pro tvorbu identifikačního záznamu se řiďte normami ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2, je možné použít projekt studentů Masarykovy univerzity www.citace.com.

¹⁶ Pro disertační práce se abstrakt zpracovává samostatně.

¹⁷ Uveďte 5 klíčových slov, víceslovné pojmy se považují za jedno klíčové slovo.

12.3 Souhlas se zveřejněním závěrečné práce v ÚVI

Univerzita Karlova

1. lékařská fakulta

Studijní program: **např. Specializace ve zdravotnictví**

Studijní obor: **např. Adiktologie**

ID studijního oboru: **např. B5345 pro prezenční a kombinovanou formu bakalářského**

N5345 pro navazující magisterské

(označit, o jakou ID se jedná)

Titul. Jméno, Příjmení

Název závěrečné práce

Podnázev závěrečné práce

Typ závěrečné práce

Bakalářská – Magisterská (vybrat, o jaký druh práce se jedná)

Vedoucí závěrečné práce

Datum práce

Praha, DD.MM.RRRR

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci zpracoval/a samostatně a že jsem uvedl/a všechny použité informační zdroje.

V Praze, DD.MM.RRRR

Podpis

Identifikační záznam:

JMÉNO, Příjmení. *Název práce. [Překlad názvu práce do angličtiny]*. Praha, 2008. 120 s., 36 příl., 3 tabulky, 20 obr.. Typ závěrečné práce. Univerzita Karlova, 1. lékařská fakulta, Klinika / Ústav 1. LF UK 2008. Vedoucí závěrečné práce.

Pozn.: Pro tvorbu identifikačního záznamu využijte nástroj pro tvorbu citací <http://www.citace.com>

Abstrakt:

Klíčová slova:

12.4 Formulář žádosti EKS

https://forms.office.com/Pages/DesignPageV2.aspx?origin=NeoPortalPage&subpage=design&id=2naS4DT5hkC_ClgWogQUoq3KzGo7qJVKun-obUEiTzIUN0c1NlgzVjU1OFo5WUVKM1RQQko2T0U2Ni4u